

Značenie bodákov

O problematike značenia vojenských bodákov

Jedným z najrozšírenejším zberateľským predmetom spomedzi historických militárií je dnes pravdepodobne bodák. Je to dané na jednej strane finančnou dostupnosťou, na druhej ešte stále pomerne veľkým výskytom na našom trhu. Horšie to však je už s odbornou literatúrou pre vášnivých zberateľov. Najčastejšie sa vyskytuje v rámci odbornej literatúry iba všeobecný prehľad historických zbraní (či už chladných alebo palných), v rámci ktorého je len kde-tu zmienka o bodákoch s uvedením ich stručného historického vývinu. Takmer vôbec sa nevenuje ich značeniu ako jedného z hlavných identifikačných znakov. Radi by sme preto záujemcom o túto zberateľskú tému priblížili niektoré spôsoby značenia bodákov a ich význam. Pretože sa nachádzame

na teritóriu bývalej Rakúsko-Uhorskej monarchie, je len samozrejmosťou, že uvádzame ako prvé značenia práve na zbraniach armády tohto štátneho útvaru.

V podstate každý bodák má svoje výrobné číslo, značku výrobcu a značku preberajúceho štátneho úradu. Niektoré zbrane majú navyše aj označenie príslušnosti ku konkrétnemu vojenskému útvaru a evidenčné číslo. Čísla, ktoré označujú príslušnosť k vojenským útvarom bývajú vyrazené na hlavici bodáku alebo na jeho priečke. Výrobné a preberacie značky sú zvyčajne vyrazené pri koreni čepele. Pomocou značkovacích razníc sa bodáky značili približne od roku 1800. Do tej doby sa bežne leptali alebo ručne ryli.

Zo staršieho rakúskeho a rakúsko-uhorského značenia uvádzame tieto príklady: Novšie rakúske označenie chladných zbraní uvádzame už bez nemeckého ekvivalentu:

LORENZ M1854

ZNAČKY NA RAKÚSKOM TULEJOVOM BODÁKU LORENZ M1854

RAKÚSKY UHORSKÝ BODÁK NA KARABINU MANNLICHER VZ. 1888. VÝROBCA OE WG

BODÁK MANNLICHER

BODÁK MANNLICHER

BODÁK MANNLICHER

8.R	8. peší pluk	(8. Infanterieregiment)
9.J.B	9. prápor horských strelcov	(9. Jägerbattalion)
1.J.R.	1. pluk horských strelcov	(1. Jägerregiment)
12.D.R.	12. dragúnsky pluk	(12. Dragoneregiment)
3.H.R.	3. husársky pluk	(3. Hussarenregiment)
7.U.R.	7. huiánsky pluk	(7. Ullanenregiment)
6.B.D.	6. batérijná delostrelecká divízia	(6. Batteriekanonendivision)
7.F.B.	7. pevnostný delostrelecký prápor	(7. Festungenbattalion)
2.G.R.	2. ženíjný pluk	(2. Genieregiment)
1.P.R.	1. pioniersky pluk	(1. Pionieregiment)
3.T.R.	3. vozotajský pluk	(3. Trainregiment)
E.R.	Železničný a telegrafný pluk	(Eisenbahnenregiment)
4.S.A.	4. sanitný oddiel	(4. Sanitätsabteilung)
8.S.K.	8. sanitná kolóna	(8. Sanitätskolonne)
8.S.C.	- * -	(to isté, novšie označenie)

v období Rakúsko-Uhorskej monarchie

BODÁK WERNDL

BODÁK WERNDL

BODÁK WERNDL

RAKUSKO-UHORSKY BODÁK VZOR 1870 NA KARABINU WERNDL VYRÁBANÝ ZBROJÁRSKOU FABRIKOU V STEYERSKU (OE WG - ÖSTERREICHISCHE WAFFENFABRIK GESELLSCHAFT).

BODÁK WERNDL

84.R.	84. peší pluk
2.J.R.	2. pluk horských strelcov
9.J.B.	9. prápor poľných strelcov
3.BHR	3. pluk bosensko-hercegovinskej pechoty
2.D.R.	2. dragínsky pluk
14.H.R.	14. husársky pluk
6.U.R.	6. hulánsky pluk
12.A.R.	12. zborový delostrelecký pluk
6.DAR	6. pluk divízieho delostrelectva
GD	Horská batériová delostrelecká divízia
5.F.R.	5. pluk pevnostného delostrelectva
3.FB	3. prápor pevnostného delostrelectva
AZA	Delostrelecký zbrojný sklad
Z Kr	Zbrojný delostrelecký depo Krakov
Z Gr	- * - Graz
Z Pa	- * - Pula
Z Bdp	- * - Budapešť
Z Kom	- * - Komárno
Z Ksch	- * - Košice
Z Tm	- * - Temešvár
Z Pg	- * - Praha
Z Bgs	- * - Bergstadt
Z Jos	- * - Josefov
Z Prz	- * - Píemysl
Z Lb	- * - Lvov
Z Kb	- * - Karlsburg
Z Pw	- * - Petrovaradin
Z Jb	- * - Innsbruck
Z Tnt	- * - Trient
Z Ct	- * - Kotor
Z Sr	- * - Sarajevo
Z Mst	- * - Mostar
7.PB	Pioniersky prápor
PZD	Pioniersky zbrojný sklad
EK	Železničný a telegrafný pluk
15.SA	Sanitný oddiel
40.SC	40. poľná sanitná kolóna rádu nemeckých rytierov
4.TD	4. vozotajská divízia
TZD	Vozotajský zbrojný sklad

V budúcom čísle časopisu ZSL priblížime našim čitateľom označovanie vojenských bodákov jednotlivých zložiek armády prvej Československej republiky.

Text: Pavel Habán
Foto: Alfréd Marek